

RONK kannanotto 25.5.2021 Helsingin Sanomille

Valtakunnallinen romaniasiain neuvottelukunta (RONK) suhtautuu asiaan vakavasti. Myymälävarkaus on tuomittavaa ja rikos. Vartijan väkivaltainen käytös romaninaista kohtaan on aiheuttanut pelkoa ja epäluuloa oikeudenmukaisuutta ja vartijoiden ammatillisuutta kohtaan. RONK pitää tärkeänä, että tapaus tutkitaan huolella.

Tämä nyt tietoisuuteen tullut video käynnistää ehkä laajemman keskustelun romanien kokemuksista vartijoiden huonosta käytöksestä ja kohtelusta heitä kohtaan. Samalla on hyvä pohtia sitä, miten yhteiskuntamme suhtautuu yleisesti väkivaltaan ja vihapuheeseen tämänkin uutisoinnin yhteydessä.

Romaniväestössä on useita, jotka ovat vartija- ja järjestyksenvalvojan koulutuksen saaneita. Väestössä on tietoa siitä mitä laki sanoo vartijoiden voimakeinojen käytön laillisuudesta.

Yksityisiä turvallisuuspalveluja tuottaville on oma lakinsa 1085/2015 ja siellä on pykälässä 17 säädetty erikseen myös voimakeinojen käytöstä seuraavaa:

Jos henkilö koettaa vastarintaa tekemällä välttää pääsyn estämisen, poistamisen, kiinni ottamisen tai turvallisuustarkastuksen suorittamisen taikka pakenee kiinni ottamista, vartijalla on oikeus käyttää sellaisia henkilön pääsyn estämiseksi, poistamiseksi tai kiinni ottamiseksi taikka turvallisuustarkastuksen suorittamiseksi tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina, kun otetaan huomioon henkilön käyttäytyminen, tehtävän tärkeys ja kiireellisyys, vastarinnan vaarallisuus ja muut olosuhteet.

Vastuuvapausperusteesta ja rangaistusvastuun lievennyksestä voimakeinojen käytön liioittelussa säädetään rikoslain 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä.

RONK esittää, että vartijoiden koulutuksessa tulee kiinnittää paremmin huomioita siihen, että yhdenvertaisuus ja ammatillisuus toteutuvat poikkeuksetta jokaisen asiakkaan kohtaamisessa, myös kiinniottotilanteissa. Keskustelu- ja neuvottelutaito ovat vartijan tärkeimpiä ominaisuuksia. Voimakeinojen käyttö on äärimmäinen toimenpide ja jos vartija arvioi sen välttämättömäksi tulee se tehdä hallitusti ja kontrolloidusti.